

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, proti rozhodnutím žalované ze dne 17. 5. 2013, č. j. 1244/13, č. j. 1245/13, č. j. 1246/13, č. j. 1247/13, č. j. 1248/13, č. j. 1249/13, č. j. 1250/13, č. j. 1251/13, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2014, č. j. 11 A 124/2013 – 60,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2014, č. j. 11 A 124/2013 – 60, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobou doručenou dne 24. 6. 2013 Krajskému soudu v Českých Budějovicích žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti shora označeným rozhodnutím žalované. Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 28. 6. 2013, č. j. 10 Na 59/2013 – 3, věc podle § 7 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), postoupil k vyřízení Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Ke kasační stížnosti stěžovatele proti tomuto usnesení Nejvyšší správní soud v souladu s § 37 odst. 2 s. ř. s. nepřihlédl, neboť ji stěžovatel Krajskému soudu v Českých Budějovicích zaslal elektronickou poštou bez ověřeného elektronického podpisu a do tří dnů ji nepotvrdil písemným podáním shodného obsahu a ani nepředložil její originál. Městský soud následně stěžovatele usnesením ze dne 28. 8. 2013, č. j. 11 A 124/2013 – 10, vyzval, aby ve lhůtě 7 dnů od doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek ve výši 3000 Kč a poučil jej, že nebude-li soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, bude řízení zastaveno. Podáním ze dne 18. 9. 2013 učiněným v elektronické formě bez zaručeného elektronického podpisu stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků. Stěžovatel poté vznesl námitku podjatosti proti všem soudcům městského soudu, k níž však Nejvyšší správní soud v souladu s § 37 odst. 2 s. ř. s. nepřihlédl, neboť ji stěžovatel zaslal elektronickou poštou bez zaručeného

elektronického podpisu a do tří dnů ji nepotvrdil písemným podáním shodného obsahu a ani nepředložil její originál.

[2] Městský soud poté usnesením ze dne 26. 11. 2013, č. j. 11 A 124/2013 – 24, stěžovatele znovu vyzval, aby ve lhůtě 7 dnů od doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek. Na to stěžovatel reagoval dne 16. 12. 2013 podáním učiněným v elektronické formě bez zaručeného elektronického podpisu, v němž opět požádal o osvobození od soudních poplatků. Stěžovatel také řádně uplatnil námitku podjatosti proti všem soudcům městského soudu, kterou Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 9. 4. 2014, č. j. Nao 123/2014 - 49, neshledal důvodnou. Městský soud poté usnesením ze dne 22. 5. 2014, č. j. 11 A 124/2013 – 60 (dále jen „napadené usnesení“), řízení zastavil z důvodu nezaplacení soudního poplatku. S ohledem na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, č. j. 4 Ads 41/2012 – 32, shledal, že návrh na osvobození od soudního poplatku představuje úkon, kterým žalobce disponuje řízením, neboť se domáhá zcela samostatného rozhodnutí v rámci řízení o podané žalobě, resp. posouzení zcela samostatné otázky, zda splňuje podmínky pro osvobození od soudního poplatku či nikoli. S poukazem na znění § 37 odst. 2 s. ř. s. tak městský soud konstatoval, že stěžovatel svá podání, v nichž žádal o osvobození od soudních poplatků, nezaslal v předepsané formě, neboť je do tří dnů nepotvrdil písemnými podáními shodného obsahu a ani nepředložil jejich originály. Z tohoto důvodu k nim městský soud nepřihlédl a uzavřel, že stěžovatel s podanou žalobou nezaplatil soudní poplatek a neuhradil jej ani v dodatečně stanovené lhůtě.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Stěžovatel podal proti napadenému usnesení kasační stížnost, v níž je označil za svévolný a nepřijatelný projev libovůle, neboť k jeho žádostem o osvobození od soudních poplatků městský soud i ostatní soudy běžně přihlížejí. S poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 124/2014 - 13 namítl, že městským soudem použitá judikatura nyní posuzovanou právní otázku vůbec neřeší. Stěžovatel také městskému soudu vytkl, že nezdůvodnil, proč se odchýlil od dosavadní praxe v rozhodování o žádostech o osvobození od soudních poplatků. S ohledem na výše uvedené navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil.

[4] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a oprávněnou osobou (§ 102 s. ř. s.). Za situace, kdy je předmětem kasačního přezkumu usnesení, jímž bylo zastaveno řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77, všechna v tomto rozsudku citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). S ohledem na to tedy nebylo nutné, aby byl stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. a Nejvyšší správní soud netrval ani na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost.

pokračování

[6] Nejvyšší správní soud poté posoudil důvodnost kasační stížnosti. Zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[7] V nyní posuzované věci se jedná především o posouzení otázky, zda městský soud postupoval správně, když řízení zastavil pro nezaplacení soudního poplatku, aniž přihlédl k žádostem stěžovatele o osvobození od soudních poplatků podaných e-mailem (tj. elektronicky) bez zaručeného elektronického podpisu. K tomu je třeba poznamenat, že Nejvyšší správní soud se touto problematikou již několikrát podrobně zabýval, a to dokonce v řízeních týkajících se stěžovatele (viz např. rozhodnutí ze dne 14. 5. 2014, č. j. 4 As 70/2014 - 12, ze dne 15. 5. 2014, č. j. 9 As 124/2014 - 13, nebo ze dne 29. 5. 2014, č. j. 9 As 142/2014 - 13). Za situace, kdy je skutkový i právní stav věci shodný a relevantní kasační námitky stěžovatele obdobné anebo zcela totožné, Nejvyšší správní soud nemá důvod revidovat svůj konstantní právní názor vyjádřený v citovaných rozsudcích a vzhledem k jejich vyčerpávajícímu odůvodnění na ně plně odkazuje. Na tomto místě proto jen stručně shrnuje, že žádost o osvobození od soudních poplatků je procesním návrhem, o kterém se rozhoduje usnesením vydaným přímo v rámci probíhajícího řízení o žalobě. Neexistuje zde žádné řízení, jímž nebo jehož předmětem by se disponovalo. Žádost o osvobození od soudních poplatků tak není úkon, jímž se ve smyslu § 37 odst. 2 s. ř. s. disponuje řízením nebo jeho předmětem, a přihlíží se k ní i tehdy, pokud byla podána v jiné formě než písemně, ústně do protokolu, popřípadě v elektronické formě podepsané elektronicky podle zvláštního zákona a nebyla do tří dnů potvrzena písemným podáním shodného obsahu nebo předložením originálu.

[8] Závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, č. j. 4 Ads 41/2012 - 32, na něž městský soud odkázal, na nyní řešenou otázku nedopadají, neboť ty se týkaly charakteru řízení o námitce podjatosti. O námitce podjatosti uplatněné proti soudci krajského soudu rozhoduje Nejvyšší správní soud; jde-li o námitku směřující proti soudci Nejvyššího správního soudu, rozhodne jiný senát Nejvyššího správního soudu, přičemž rozhodnutí o námitce podjatosti má vlastní předmět odlišný od předmětu hlavního řízení. Řízení o námitce podjatosti je tak formálně samostatné řízení, což však nelze říci o rozhodování o žádosti o osvobození od soudních poplatků.

[9] S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud shrnuje, že městský soud v rozporu s § 37 odst. 2 s. ř. s. nezákonně nepřihlížel k žádostem stěžovatele o osvobození od soudních poplatků. Namísto toho, aby o těchto žádostech rozhodl, přistoupil k zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, čímž zatížil svůj procesní postup vadou, která měla zásadní vliv na zákonnost jím vydaného usnesení o zastavení řízení, a založil tak kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Za této situace je již bezpředmětné posuzovat další kasační námitky stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[10] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Napadené usnesení proto dle § 110 odst. 1 věta první s. ř. s. zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, v němž bude městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení tedy rozhodne o stěžovatelově žádosti o osvobození od soudních poplatků. Pokud stěžovateli osvobození od

soudních poplatků nepřizná, znovu jej vyzve k zaplacení soudního poplatku a poskytne mu novou lhůtu k jeho zaplacení.

[11] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. července 2014

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu